

MASMEDIÁLNA TEÓRIA A PRAX

Mgr. Michal Bočák, PhD.
Mgr. Erik Milec
Mgr. Peter Oborník

Cieľom predmetu je oboznámiť študentov a študentky odboru politológia s príčinami a dôsledkami centrálného postavenia médií v procese politickej komunikácie z pohľadu súčasných mediálnych štúdií. Semináre slúžia na hlbšiu interpretáciu teoretických poznatkov a poskytujú možnosť zdokonaľovať sa v komunikačných zručnostiach potrebných pri komunikácii s médiami/prostredníctvom médií.

základné informácie o predmete	
kód predmetu	1IPO/PMASTP3m/11
akademický rok	2011/2012
študijný program	politológia
stupeň štúdia	magisterský
zaradenie v OŠP	2. ročník, zimný semester
záväznosť predmetu	povinný
rozsah výučby	2 P + 1 S týždenne
spôsob hodnotenia	skúška
počet kreditov	4

KRITÉRIÁ HODNOTENIA

Do celkového hodnotenia sa započítava plnenie nasledujúcich kritérií, z ktorých je každé hodnotené osobitnou čiastkovou známku (s uvedeným percentuálnym podielom na celkovom hodnotení):

- aktívna participácia na seminároch (20 %),
- plnenie úloh z oblasti mediálnej praxe stanovených vyučujúcimi – nahrávka, analýza (20 %) a
- výsledok ústnej kolokviálnej skúšky.

Skúška je zameraná na preverenie porozumenia základným konceptom, ovládania základnej terminológie (v rozsahu tém uvedených v časti *Rámcová náplň stretnutí*; vychádza sa z prednášok, seminárov a z povinného čítania) a preukázania schopnosti využiť osvojené koncepty v interpretačnej časti (krátka analýza). Termíny skúšky budú zverejnené koncom semestra v MAIS.

DOCHÁDZKA

Vaša účasť na hodinách je jedným z kľúčových prvkov úspešného absolvovania predmetu. Bez akéhokoľvek postihu (a nutnosti vysvetľovania) môžete využiť tri (3) absencie na prednáške a tri (3) na seminári. Ak tento počet prekročíte, predmet nebudete môcť absolvovať (automaticky získate celkové hodnotenie FX), takže odporúčame šetriť si absencie pre prípad reálnej potreby. V prípade neúčasti na priebežnom hodnotení (praktické úlohy) musíte neodkladne (najneskôr v zápočtovom týždni) absolvovať náhradný termín hodnotenia; inak získavate za priebežné hodnotenie FX.

V prípade, ak sa u vás vyskytnú závažnejšie zdravotné problémy, informujte nás, prosím, ak vám to váš zdravotný stav dovoľuje, čo najskôr – v tomto prípade, samozrejme, nájdeme náhradné riešenie, akonáhle budete opäť pripravený/á študovať. Ak prídete na hodinu neskôr než 10 minút po jej oficiálnom začiatku, považuje sa to za absenciu. To isté platí pre skoršie odchody z vyučovania.

PRIPRAVENOSŤ A PARTICIPÁCIA

Vyžadujeme (a kontrolujeme) dôkladnú priebežnú prípravu. Vašou úlohou je vopred (t. j. pred vyučovaním) sa oboznámiť s požadovanými (aj ďalšími s témou súvisiacimi) zdrojmi a byť pripravený/á náležite sa zapájať do diskusie o nastolenej téme (pri príprave sa riadte rámcovou náplňou stretnutí a našimi upresňujúcimi pokynmi). Úroveň vašej prípravy (schopnosť zodpovedať nastolené otázky i samostatné zapájanie sa do diskusie) priebežne hodnotíme.

Základom dobrej diskusie sú okrem znalosti témy a schopnosti podložené argumentovať vzájomná slušnosť a rešpektovanie partnerov v rozhovore (aj pokiaľ prezentujú protikladné názory). Tak ako kdekoľvek, ani na svojich hodinách netolerujeme prejavy akejkoľvek neznášanlivosti, najmä vo vzťahu k pohlavným, gendrovým, sexuálnym, etnickým, rasovým, triednym inakostiam.

CELKOVÉ HODNOTENIE

Vaša výsledná známka (Z) bude vypočítaná ako súčet numerických vyjadrení čiastkových známok (z) vynásobený koeficientmi ich významnosti (k) podľa vzorca: $Z = (z_1 \times k_1) + (z_2 \times k_2) + (z_3 \times k_3)$.

číselné vyjadrenie hodnotení					
A	B	C	D	E	FX
1	1,5	2	2,5	3	4

Príklad: na hodinách ste sa zapájali do diskusií len sporadicky, zväčša ste nevedeli na nastolené otázky odpovedať, čo hodnotíme známkou D (2,5). Zadané praktické úlohy ste vypracovali priemerne (C – 2). Na záverečný test ste sa naučili vynikajúco, získali ste A (1). Vaša celková známka teda bude po dosadení všetkých hodnôt vypočítaná takto:

$$(2,5 \times 0,20) + (2 \times 0,20) + (1 \times 0,60) = 0,50 + 0,40 + 0,60 = 1,5 \rightarrow \mathbf{B}$$

ŠTUDIJNÉ MATERIÁLY

Povinné študijné texty sú uvedené pri témach jednotlivých stretnutí. Nie vždy ich pokrývajú úplne, takže sa očakáva vaša príprava s pomocou doplnkových zdrojov. V prípade nejasností, samozrejme, neváhajte hľadať vysvetľujúce a doplňujúce informácie v ďalších knihách, časopisoch a na webe.

Linky na vybrané študijné materiály budú sprístupnené v sekcii *Výučba – Zima – Masmediálna teória a prax (politológia)* pracovnej stránky Michala Bočáka michalbocak.weebly.com. Študijné materiály sú zaheslované (pdf, zip-archívy); heslá vám rozošleme na vaše mejlové adresy. **Upozornenie!** Všetky materiály sú určené výhradne na vaše študijné účely. Heslá nesmiete poskytnúť tretím stranám. Za zverejnenie hesiel či iné sprístupnenie materiálov vami tretím stranám neručíme. Webstránku predmetu pravidelne navštevujte – budeme na nej zverejňovať aktuálne pokyny.

ĎALŠIE UPOZORNENIA A INFORMÁCIE

Keď vchádzate do vyučovacej miestnosti, vypnite si mobilné telefóny alebo aspoň zvuky (aj vibračné zvonenie); budeme dodržiavať to isté. Nevenujte sa počas hodiny inej činnosti (esemesky, internet, príprava na iné hodiny a pod.). Zhotovovať akékoľvek záznamy (zvukové, fotografické, audiovizuálne) je na Prešovskej univerzite v Prešove bez predchádzajúceho súhlasu vyučujúceho zakázané. Na hodine môžete jesť a piť; nebuďte však nadmieru hluční. Pri porušení týchto podmienok vás môžeme požiadať, aby ste učebňu opustili s tým, že vylúčenie z hodiny sa vám započíta ako absencia. Na krátke opustenie vyučovacích priestorov (WC, užitie lieku a pod.) máte, samozrejme, nárok bez opýtania.

Ak jestvujú závažné okolnosti, ktoré vám bránia venovať sa štúdiu v plnej miere (napr. pohybové obmedzenie, dyslexia, náhle zhoršený psychický stav a pod.; nie pracovný úväzok či iné súkromné aktivity) a o ktorých by sme, podľa vás, mali vedieť, bez obáv nás o nich môžete informovať. Tieto informácie ostanú dôvernými. Situácii môžeme po vzájomnej dohode prispôbiť charakter vašej prípravy.

RÁMCOVÁ NÁPLŇ PREDNÁŠOK

1. *Médiá - reprezentácia - realita*

Princíp reprezentácie, vzťah reprezentácie k realite. Esencialistické (objektivistické) a konštruktivistické (subjektivistické) chápanie vzťahu reality a reprezentácie. Definícia situácie. Koncept ptolemaiovského a kopernikovského chápania reality Winfrieda Schulza.

– Sedláková; Schulz.

2. *Diskurz ako bojisko a zbraň*

Pojem diskurzu. Diskurz a moc: ideológia, hegemonia, štátne aparáty represívne a ideologické. Štruktúrovanie diskurzu: binárne opozície, subordinácia, sociálna tabuizácia a exnominácia.

– Bočák, 2009a; Althusser.

3. *Mediálna logika - politická logika*

Mediálna a spravodajská logika. Spravodajské hodnoty. Koncept mediatizácie a jeho vzťah k politike.

– McQuail (*téma mediálna logika, mediálny formát; s. 297 a i.*); Mazzoleni – Schulz.

4. *Médiá o politike*

Základy kvantitatívnej obsahovej analýzy médií. Analýza spravodajského pokrytia politických strán v televíznom spravodajstve.

– Scherer.

5. Kto z koho: politici v médiách

Základy diskurzívnej analýzy médií. Konverzačná analýza. Positioning ako aktuálne diskurzívne situovanie subjektu.

– Bočák, 2008; Čmejrková – Hoffmannová (súvisiace štúdie).

6. Web ako politický nástroj: blogy, wikis...

Analýza politického potenciálu webu v porovnaní s tradičnými masmédiami. Web 1.0 vs. Web 2.0. Sociálny web a stieranie hraníc medzi súkromným a verejným. Blogy ako prostriedok deelitizácie profesionálnych (žurnalistických, odborných) diskurzov. Koncept občianskej žurnalistiky.

– *What Is Web 2.0; Mind Map of Web 2.0.*

7. Subjektivita v diskurze a politika identity

Teoretické vymedzenie subjektu, subjektivity ako mocenského konceptu. Foucault – subjektivita ako politika dozoru nad telom. Politika identity. Vybrané identity a ich fungovanie v diskurze.

– *Mansfield, s. 58 – 65.*

8. Politické subjekty v mediálnom diskurze

Spravodajstvo ako prostriedok politickej inklúzie/exklúzie. Politická participácia podľa médií.

– *Bočák, 2009a.*

9. Politika ako zábava, celebritizácia politiky

Koncept konzumnej spoločnosti. Celebritizácia médií – nahrádzanie organizácií osobnosťami. Rozkoš z medializácie subjektu. Politické celebrity.

– *Turner; Sassatelli.*

10. Mocensko-mediálne konfigurácie sociálnych systémov a systémy mediálnej zodpovednosti

Základné teórie vzťahu médií a politiky. Systémy mediálnej zodpovednosti. Mediálna legislatíva a mediálna etika. Spoločenská reflexia médií.

– *Jiráček; Schramm.*

RÁMCOVÁ NÁPLŇ SEMINÁROV

Semináre sú založené na diskusii o prečítaných textoch a aplikácii poznatkov v interpretácii médií a komunikácie, pričom sa využívajú najmä príklady z aktuálnej mediálnej praxe. Náplň seminárov sa v priebehu semestra pružne vyvíja v závislosti od aktuálneho plnenia jednotlivých úloh.

Okrem tém prednášok semináre zahŕňajú tieto témy a úlohy:

1. Komunikačné nástroje a kanály v politickom PR. Tlačová správa – tlačová konferencia – press foyer – press trip – astroturfing – spin (doctoring). Simulácia tlačovej konferencie. Simulácia krízového PR.
2. Aktuálna rola tlačového hovorcu. Media relations. Žurnalistický subjekt ako tvorca verejnej mienky.
3. Základné princípy tvorby a analýzy politickej kampane (reklamy) v médiách.

ZÁKLADNÉ ČÍTANIE

- Althusser, Louis: *Ideology and Ideological State Apparatuses (Notes towards an Investigation)*. In: Althusser, Louis: *Lenin and Philosophy and Other Essays*. New York, London: Monthly Review Press 1971, s. 127 – 186.
- Barker, Chris: *Slovník kulturních studií*. Praha: Portál 2006. 208 s.
- Bočák, Michal: *Kto je kto: positioning v televíznom spravodajstve*. In: Magál, Slavomír – Mistrík, Miloš – Solík, Martin (eds.): *Médiá, spoločnosť, mediálna fikcia*. Trnava, Bratislava: FMK UCM, Kabinet divadla a filmu SAV 2008, s. 239 – 245. http://michalbocak.weebly.com/uploads/2/8/1/2/2812791/bocak_positioning_tv_spravodajstvo_2008.pdf
- Bočák, Michal: *Subjekty po devätnástej: konštrukcia politických subjektív v televíznom spravodajstve*. In: Magál, Slavomír – Mistrík, Miloš – Solík, Martin (eds.): *Masmediálna komunikácia a realita I. (Masmediá a sociálna konštrukcia reality. Masmediá a kultúrna identita)*. Trnava: FMK UCM 2009a, s. 151 – 168. http://michalbocak.weebly.com/uploads/2/8/1/2/2812791/bocak_subjekt_tv_spravodajstvo_2009.pdf
- Bočák, Michal: *Diskurz: neurčitá cesta kulturných, mediálnych a komunikačných štúdií do centra svojho záujmu*. *Kultura – médiá – komunikace (Spektákl, mijející realita a (ne)bezpečí informací. Diskurs(y) o diskursu)*, 2009b, 1, č. 1, s. 117 – 146. http://michalbocak.weebly.com/uploads/2/8/1/2/2812791/bocak_diskurz_kulturalne_medialne_komunikacne_studia_2009.pdf
- Čmejková, Světlá – Hoffmannová, Jana (eds.): *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia 2003. 260 s.
- Ftorek, Jozef: *Public relations jako ovlivňování médií*. 2. rozšíř. vyd. Praha: Grada Publishing 2009. 200 s.
- Jiráček, Jan: *Kontrola médií veřejné služby jako interpretační problém*. In: *Česká televize: věc veřejná. Sborník textů k diskusi o roli televize veřejné služby v české společnosti na počátku 21. století*. Praha: Česká televize 2000, s. 95 – 97. http://www.ceskatelevize.cz/ct/publikace/pdf/CT_vec_verejna.pdf
- Mansfield, Nick: *Subjectivity. Theories of the Self from Freud to Haraway*. St. Leonards: Allen & Unwin 2000. 198 s.
- *Mind Map of Web 2.0*. http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a7/Web_2.0_Map.svg [klikajte na pojmy]
- McQuail, Denis: *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál 1999. 448 s.
- Sassatelli, Roberta: *Consumer Culture: History, Theory and Politics*. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore: Sage 2007. 237 s.
- Scherer, Helmut: *Úvod do metody obsahové analýzy*. In: Schultz, Winfried – Scherer, Helmut – Hagen, Lutz – Reifová, Irena – Končelík, Jakub: *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Praha: Karolinum 2004, s. 29 – 50.
- Schramm, Wilbur: *Čtyři koncepty masové komunikace*. In: Šmíd, Milan: *Úvod a texty ke studiu masových médií*. 2. část: *Vybrané texty o masové komunikaci*. Praha: Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy 1992. <http://tucnak.fsv.cuni.cz/~smid/doc/SKRNOV2.rtf>
- Schulz, Winfried: *Funkce a důsledky politické komunikace*. In: Jiráček, Jan – Říchová, Blanka (eds.): *Politická komunikace a média*. Praha: Karolinum 2000, s. 24 – 40.
- Turner, Graeme: *Understanding Celebrity*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage 2004. 148 s.
- *What Is Web 2.0. Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software*. <http://www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html?page=1>

DOPLNKOVÉ ČÍTANIE

- Berger, Peter L. – Luckmann, Thomas: *Sociální konstrukce reality. Pojednání o sociologii vědění*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 1999. 216 s.
- Bertrand, Claude-Jean: *Media Accountability Systems: An Overview*. In: Sonnenberg, Urte (ed.): *Organising Media Accountability. Experiences in Europe*. Maastricht: European Journalism Centre 1997, s. 7 – 16.
- Bočák, Michal: *heslá knižne publikované v Stručný slovník masmediálnej a marketingovej komunikácie*. Trnava: Fakulta masmediálnej komunikácie UCM 2006. 137 s. http://michalbocak.weebly.com/uploads/2/8/1/2/2812791/bocak_slovník_media_komunikacia_2006.pdf
- Dayan, Daniel: *Media Events*. In: Newcomb, Horace (ed.). *Encyclopedia of Television*. Chicago: Fitzroy Dearborn 1997. <http://www.museum.tv/archives/etv/M/htmlM/mediaevents/mediaevents.htm>
- Mazzoleni, Gianpietro – Schulz, Winfried: *"Mediatization" of Politics: A Challenge for Democracy? Political Communication*, 1999, 16, č. 3, s. 247 – 261.
- Meyrowitz, Joshua: *Všude a nikde. Vliv elektronických médií na sociální chování*. Praha: Karolinum 2006. 341 s.
- Prokop, Dieter: *Boj o média*. Praha: Karolinum 2005. 409 s.
- Reifová, Irena a kol.: *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál 2004. 328 s.

- Thompson, John B.: *Média a modernita. Sociální teorie médií. Praha: Karolinum 2004. 220 s.*
- Trampota, Tomáš: *Zpravodajství. Praha: Portál 2006. 192 s.*

WEB

Zeh, Reimar: *A Practical Introduction into Quantitative Content Analysis. 2005.*

<http://www.cuni.cz/IKSZ-16-version1-CA.pdf>

KONTAKTY

michal.bocak@gmail.com

erik.milec@gmail.com

peter.obornik@gmail.com

WEB

michalbocak.weebly.com

KONZULTÁCIE

[termíny konzultácií na stránke inštitútu](#) (č. 281)

Prípadné konzultácie mimo konzultačných hodín len po predchádzajúcej vzájomnej dohode mejlom.
Je pravdepodobné, že na mejly poslané v piatok poobede a cez víkend odpovieme najskôr v pondelok doobeda.

Na tento dokument sa vzťahuje licencia Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported, dostupná na <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>.